

H-1064 Budapest, Vörösmarty u. 35. • Tel./Fax: (36-1) 342 1573 • Bank: 11706016-20441966  
 E-mail: lisztferenc tarsasag@gmail.com • Website: <http://www.liszt society.hu/>

2014. augusztus

NR 18

August 2014

# Liszt magyar szemmel \* The Hungarian View of Liszt

A Magyar Liszt Ferenc Társaság információs kiadványa  
 Newsletter of the Hungarian Liszt Society

## Tartalom

## Content

Találkozások Liszt Ferencsel . . . . .	2	Encounters with Ferenc Liszt . . . . .	4
Külföldi társaságok látogatása Budapesten . . . . .	5	Representatives of Liszt societies from abroad visit Budapest . . . . .	6
Bánky József zongoraművész jubileuma . . . . .	7	The jubilee of the pianist József Bánky . . . . .	8
Szőnyi Erzsébet 90 esztendeje . . . . .	9	Erzsébet Szőnyi at 90 . . . . .	10
A Liszt Ferenc Társaság közgyűlése . . . . .	11	General Assembly of the Liszt Ferenc Society . . . . .	11
Képzőművészek Liszt Ferenc életében — Kiállítás a Liszt Ferenc Emlékmúzeumban . . . . .	12	Liszt Memorial Museum: Liszt's ideas on fine arts — impression without boundaries . . . . .	13
Újra Esztergomi Liszt Hét - 2014. augusztus 24-31 . . . . .	15	Esztergom Liszt Week again - August 24-31, 2014 . . . . .	15
Gyász hírek . . . . .	17	Obituary . . . . .	17
Gárdonyi Géza hírlapi tárcája Liszt Ferencről (1887) . . . . .	19		



# ZENEAKADÉMIA

ALAPÍTVÁ 1875

## TALÁLKOZÁSOK LISZT FERENCCEL

A **LISZT FERENC TÁRSASÁG** és a **ZENEAKADÉMIA**

közös koncertsorozata

a **RÉGI ZENEAKADÉMIA LISZT FERENC KAMARATERMÉBEN**

### **2014. október 1. - LISZT VALLÁSOS ZONGORAMUZSIKÁJA**

*Lantos István, Nagy Mira, Ránki Fülöp.* Bevezető: *Lantos István*

Műsor: Sursum corda, Ave Maria (Róma harangjai), Urbi et orbi (Pápai áldás), Két legenda

### **2014. november 5. - LISZT ÉS A HÁRFA**

*Vigh Andrea és növendékei, hangszeres szólisták, Angelica Kórus, vezényel Gráf Zsuzsanna*

Bevezető: *Eckhardt Mária*

Műsor: Liszt eredeti hárfás kamara- és kórusművei, zongoraművek és dalok hárfá-átiratai.

Részletek a Weihnachtsbaum (Karácsonyfa) ciklusból Dominique Piana hárfá-átiratában: Psallite (Altes Weihnachtslied), O Heilige Nacht!, Die Hirten an der Krippe; Arcadelt Ave Mariája, Consolation No. 3 (Daniel Burton hárfá-átiratai); Le rossignol (A csalogány, Henriette René hárfá-átirata); Elégia No. 1 (gordonka, zongora, hárfá, harmónium); Két dal: Du bist wie eine Blume, Wieder möcht' ich dir begegnen (Vigh Andrea hárfá-átiratai); Gretchen (a Faust-szimfóniából, Leopold Alexander Zellner átirata kamaraegyüttesre); Des erwachenden Kindes Lobgesang (Az ébredő gyermek himnusza); O Salutaris Hostia; Tantum ergo (női karok); A 137. zsoltár („An den Wassern zu Babylon”).

### **2014. december 3. - ÚJDONSÁGOK LISZT H-MOLL SZONÁTÁJA KÖRÜL**

*Jandó Jenő.* Bevezető: *Eckhardt Mária*

Műsor: Friedrich Kuhnstedt: Grosse vierstimmige Fuge über ein von Liszt gegebenes Thema op. 24; Liszt: Consolation No. 4, Liszt: h-moll szonáta





### **2015. január 21. - LISZT, A KAMARAMUZSIKUS**

**Perényi Eszter (hegedű), Déri György (gordonka), Lajkó István (zongora) és növendékeik: Karasszon Eszter (gordonka), Krähling Dániel (mélyhegedű), Kruppa Bálint (hegedű)**

Bevezető: **Domokos Zsuzsanna**

Műsor: Liszt: Die Zelle von Nonnenwerth, Romance oubliée (gordonka-zongora verziók); Valse oubliée (mélyhegedű-zongora verzió); Die drei Zigeuner (hegedű-zongora verzió); Beethoven: B-dúr („Erzherzog”) zongoratrió, op. 97.

### **2015. február 18. - LISZT, A DAL POLIGLOTT MESTERE**

**Meláth Andrea és növendékei, zongorán kísér Alter Katalin és Szabó Ferenc János**

Bevezető: **Szabó Ferenc János**

Válogatás Liszt francia, német, olasz, angol, orosz és magyar szövegű dalaiból

### **2015. március 18. - LISZT ÉS A KÓRUSMUZSIKA**

**Új Liszt Ferenc Kamarakórus, zongorán közreműködik Morva Péter**

Bevezető: **Eckhardt Mária**

Műsor: Kodály-Vörösmarty: Liszt Ferenchez; Liszt: Tu es Petrus (a Krisztus oratóriumból), Ave Maria (A-dúr), Via Crucis (A Keresztút 14 állomása), Pater noster (a Krisztus oratóriumból)

**A szünet nélküli, 80-90 perces műsorok, amelyek a sokoldalú Liszt Ferenc zeneszerzői arcát változatos szemszögekből világítják meg, szerdai estéken 18.00 órakor kezdődnek.**

#### **Jegyek vásárolhatók**

a Zeneakadémia Liszt Ferenc téri jegypénztárában (VI. Liszt Ferenc tér 8.),  
a Régi Zeneakadémián a Liszt Ferenc Emlékmúzeumban (VI. Vörösmarty u. 35.)  
és online a Zeneakadémia honlapján.

Részletes tájékoztatás a Liszt Ferenc Zeneakadémia ([www.zeneakademia.hu](http://www.zeneakademia.hu))  
és a Liszt Társaság ([www.lisztsociety.hu](http://www.lisztsociety.hu)) honlapján

[www.zeneakademia.hu](http://www.zeneakademia.hu)  
[www.lisztsociety.hu](http://www.lisztsociety.hu)



**ZENEAKADÉMIA**  
ALAPÍTVÁ 1875



## ENCOUNTERS WITH FERENC LISZT – A CONCERT SERIES

As we already reported in our previous issue, the Liszt Ferenc Society and the Music Academy is to launch a joint series of concerts at the Liszt Ferenc Chamber Room of the Old Music Academy from this September. The 80-90 minute programmes played without intermission will begin on Wednesday evenings at 6 PM, aimed at presenting the composer's portrait of the versatile Ferenc Liszt from various aspects. Now as promised earlier, we present the programmes of the concerts, as well as the conditions to visit them.

The Liszt Ferenc Society has 40 tickets available free of charge for its members for each concert, which are available at the venue after previous registration by presenting the membership card. Registration (for each concert individually) is possible at the general office of the Liszt Ferenc Society, either by email, phone, or personally. Registration is open from two weeks in advance before each concert, and is closed two days before the concert on Monday evening, so that tickets (if any) not claimed by members may be sold in due time. Ticket prices for non-members, or for members not registered previously are HUF 1800-, for students and pensioners HUF 800-. Tickets are available from September 1st at the ticket office of the Music Academy at Liszt Ferenc square, at the Old Music Academy, or online through the homepage of the Music Academy.

### **October 1st 2014 The religious piano music of Liszt** – István Lantos, Mira Nagy, Fülöp Ránki

Introduction by: István Lantos

Programme: Sursum corda, Ave Maria (The bells of Rome), Urbi et orbi (Papal blessing), Two legends

### **November 5th 2014 Liszt and the harp** – Andrea Vigh and her pupils, instrumental soloists, Angelica Choir, conducted by Zsuzsanna Gráf

Introduction by: Mária Eckhardt

Programme: Liszt's original chamber and choral works for harp, harp transcriptions of piano works and songs

Excerpts from the Weihnachtsbaum (Christmas tree) cycle in the harp transcription by Dominique Piana: Psallite (Altes Weihnachtslied), O Heilige Nacht!, Die Hirten an der Krippe; Arcadelt's Ave Maria, Consolation No. 3 (Daniel Burton's harptranscriptions); Le rossignol (The nightingale, Henriette René's harptranscription); Elegy No. 1 (violoncello, piano, harp, harmonium); Two songs: Du bist wie eine Blume, Wieder möcht' ich dir begegnen (Andrea Vigh's harp transcriptions); Gretchen (from the Faust-symphony, Leopold Alexander Zellner's transcription for chamber ensemble); Des erwachenden Kindes Lobgesang (Hymn of the Awakening Child); O Salutaris Hostia; Tantum ergo (women's voices); Psalm No. 137. („An den Wassern zu Babylon“).

### **December 3rd 2014 New things about Liszt's Sonata in B minor** – Jenő Jandó

Introduction by: Mária Eckhardt

Programme: Friedrich Kühmstedt: Grosse vierstimmige Fuge über ein von Liszt gegebenes Thema op. 24; Liszt: Consolation No. 4, Liszt: Sonata in B-minor

### **January 21st 2015 Liszt, the chamber musician** – Eszter Perényi (violin), György Déri (violoncello), István Lajkó (piano) and their pupils: Eszter Krasszon (violoncello), Dániel Krähling (viola), Bálint Kruppa (violin)

Introduction by: Zsuzsanna Domokos

Programme: Liszt: Die Zelle von Nonnenwerth, Romance oubliée (violoncello-piano versions); Valse oubliée (viola-piano version); Die drei Zigeuner (violin-piano version); Beethoven: piano trio in B-major ("Archduke"), op. 97.

### **February 18th 2015 Liszt, the polyglot master of song** – Andrea Meláth and her pupils, accompanied at the piano by Katalin Alter and János Ferenc Szabó

Introduction by: János Ferenc Szabó

Programme: A selection from Liszt's songs in French, German, Italian, English, Russian and Hungarian

### **March 18th 2015 Liszt and choral music** – New Liszt Ferenc Chamber Choir, with pianist Péter Morva

Introduction by: Mária Eckhardt

Programme: Kodály-Vörösmarty: Ode to Ferenc Liszt; Liszt: Tu es Petrus (from the oratorio Christus); Ave Maria (A-major), Via Crucis (The 14 stations of the Cross), Pater noster (from the Oratorio Christus)



## KÜLFÖLDI LISZT-TÁRSASÁGOK KÉPVISELŐINEK LÁTOGATÁSAI BUDAPESTEN

Az idei év első hónapjaiban több külföldi Liszt-társaság vezetői illetve tagjai is ellátogattak Budapestre, amelynek nemcsak egyre szépülő városképére lehetünk büszkéek, hanem arra is, hogy a művészeti élet több új vagy megújult színhellyel, nagyszerű programokkal mindinkább vonzó az igényes kultúra iránt érdeklődő külföldi zenebarátok számára. A Liszt Ferenc nevét viselő Zeneakadémia a központi épületét újíttotta föl oly módon, hogy az eredeti arculat helyreállítása mellett a legmodernebb technikát alkalmazva tudja szolgálni a felnövekvő muzsikusz-nemzedékeket és a koncertlátogatókat. Az intézmény ugyanakkor nemzetközi kapcsolatrendszerét is egyre inkább kiszélesíti. A Zeneakadémia meghívására járt Budapestre az 1999 óta Dél-Koreában működő **Koreai Liszt Társaság** küldöttsége. Négy zongoraművészük „Liszt-reflexiók” címmel február 10-én kézzongorás estet adott a Zeneakadémia teljesen megújult és megszüpült Kistermében, új nevén a Solti György Kamarateremben. A koncerten Liszt-művek (a Mazeppa, a Les Préludes kézzongorás verziója, a II. Magyar rapszódia kézzongorás nyolckeztes átírata) mellett mai koreai szerzők olyan darabjait is bemutatták, amelyeket Liszt zenéje ihletett. Társaságunkat a hangversenyen Rozsnyay Judit főtitkár asszony képviselte, aki egy munkaebéd alkalmával is találkozott és eszmét cserélt a Korai Liszt Társaság elnök-asszonyával, Yun Ha Hwang asszonnyal.

Következő vendégünk a **Német Liszt Társaság** mintegy húsz tagja volt, akik Dr. Norbert Urbainsky professzor szervezésében március 30-a és április 2-a között három napot töltöttek Budapestre. Programjuk fontos eseménye volt, hogy március 31-én ellátogattak a Régi Zeneakadémiára, ahol Társaságunk nevében Rozsnyay Judit főtitkár és Eckhardt Mária társ-elnök látta vendégül őket. Kötetlen beszélgetés keretében bemutattuk nekik társaságunkat, és valamennyiüket megajándékoztuk kiadványainkkal. A találkozó végén – nagy örömünkre – hárman is jelezték, hogy a magyar Liszt Társaságnak is tagjai szeretnének lenni. Miután a vendégek megnézték a Liszt Ferenc Emlékmúzeumot Dr. Domokos Zsuzsanna igazgatónő vezetésével, átkísértük őket a Zeneakadémia Liszt Ferenc-téri épületébe, ahol maga Nyúl Erika asszony, a társadalmi kapcsolatokért felelős vezető mutatta be nekik a megújult épületet. Nagyon örültünk, hogy sok évi biztatás és tervezgetés után végre megvalósult német barátaink látogatása, bár eredetileg több vendégre, népesebb küldöttségre számítottunk.

Az **Amerikai Liszt Társaság elnöke, Dr. Thomas Mastroianni** zongoraművész, a washingtoni Catholic University of America emeritus professzora Liszt irodalmi alkotásokhoz kapcsolódó műveiről tartott kétnapos mesterkurzust a Zeneakadémián április 8-án és 9-én. Mastroianni professzor, aki már 1992-ben megkapta a magyar Liszt Ferenc Társaság kitüntetettérmét, kurzusát követően még néhány napig itt tartózkodott, és természetesen meglátogatta Társaságunkat is, ahol Eckhardt Mária társ-elnökkel eszmét cseréltek a két Liszt-társaság aktuális programjairól és terveiről. Az éppen félszázada alapított Amerikai Liszt Társaság legfontosabb, legtöbb tagot mozgósító rendezvénye a minden évben más észak-amerikai helyszínen, más központi témával megrendezett háromnapos konferencia, amelyen előadások és koncertek váltják egymást. Az idei jubileumi konferenciát a virginiai Harrisonburgban a James Madison Egyetemen tartották június 6-8 között; témája („Liszt as Missionary”) Liszt küldetésstudata, minden jó ügyért való szerepvállalása volt. Itt említjük meg, hogy a társaság tudományos folyóiratot (Journal of the American Liszt Society) és a miénkhez hasonló hírlevelet (Newsletter of the American Liszt Society) is publikál. Idei első hírlevelük az akkor még előkészületben lévő konferencia programjának közlésén kívül kizárólag Budapest zenei életének bemutatásával foglalkozott; interjúkat közölt Liszt-szakemberekkel annak kapcsán, hogy 2013. október 22-én, Liszt születésnapján megnyílt a Zeneakadémia felújított Liszt Ferenc-téri épülete.

Nagyon örülünk az ilyen találkozásoknak, fontosnak tartjuk és szorgalmazzuk őket, hiszen ezek is segítenek, hogy a világ minden táján működő Liszt-társaságok jobban megismerjék egymást, és a nagyon különböző társadalmi, kulturális és anyagi feltételek ellenére is együtt tudjanak működni Liszt ügyéért.

Eckhardt Mária



Koreai művészek Yun Ha Hwang-gal  
Korean artists with Yun Ha Hwang



Mr. Thomas Mastroianni

## REPRESENTATIVES OF LISZT SOCIETIES FROM ABROAD VISIT BUDAPEST

Several leaders and members of Liszt societies from abroad visited Budapest in the first months of 2014. Indeed, these days the city has much to offer not only from the tourist's point of view in general, but several new or renewed scenes of art and magnificent programmes make it more and more appealing to music lovers from abroad who are interested in high culture. The Music Academy that bears the name of Ferenc Liszt has refurbished its central building by on the one hand restoring the original façade, and on the other offering the most recent technological developments to serve the new generations of musicians and concert-goers. At the same time, the Academy is widening its international network more and more. The delegation of the **Korean Liszt Society**, operating in South Korea since 1999, visited Budapest at the invitation of the Music Academy. Four pianists from the delegation gave a two-piano evening recital with the title "Liszt-reflections" in the totally refurbished Small Chamber of the Academy (now called György Solti Chamber Room) on February 10th. In addition to Liszt-works (Mazeppa, a two-piano version of Les Préludes, a transcription of the 2nd Hungarian Rhapsody for two pianos and eight hands) they also presented pieces by contemporary Korean composers inspired by Liszt's music. General Secretary Ms. Judit Rozsnyay represented our Society at the concert, and she also met and exchanged views with the chairperson of the Liszt Society in Korea, Professor Yun Ha Hwang at a working dinner.

The next delegation of about 20 members visited us from the **German Liszt Society**, and they spent 3 days in Budapest from March 30th to April 2nd, organized by Professor Dr. Norbert Urbainsky. An important event of their programme was that they visited the Old Music Academy on March 31st, where General Secretary Ms. Judit Rozsnyay and co-chairperson Mária Eckhardt received them. We presented them to our Society in the frame of an informal conversation and they were also presented with our publications. At the end of the meeting three of them indicated – to our great pleasure – that they would also like to be members of the Hungarian Liszt Society. After the guests had visited the Liszt Ferenc Memorial museum under the guidance by director Dr. Zsuzsanna Domokos, we escorted them to the building of the Music Academy at the Liszt Ferenc Square, where Ms. Erika Nyúl, head of the Academy's social contacts department showed them the renovated building. It was a great pleasure for us, that after several years of encouragement and planning, our German friends finally visited us, though originally we had expected more guests in a larger delegation.

The Chairman of the **American Liszt Society**, pianist **Dr. Thomas Mastroianni**, emeritus professor of the Catholic University of America in Washington, held a two-day master's course about Liszt's pieces related to literary works at the Music Academy on April 8th and 9th. Professor Mastroianni, who already received the Merit of Honour of the Liszt Ferenc Society in 1992, stayed a couple more days in Budapest after his course, and naturally he also visited our Society, where he exchanged views with co-chairperson Mária Eckhardt about the actual programmes and plans of the two Liszt Societies. The most important event (which is also the event that involves the most members) of the American Liszt Society, founded exactly half a century ago, is a three-day conference held every year at a different North-American venue and with a different central topic, where both lectures and concerts contribute to the programme. This year's jubilee conference was held between June 6th- 8th in Harrisonburg, Virginia, at James Madison University; the main topic was "Liszt as Missionary", reflecting to Liszt's commitment to stand up for every good cause. It should also be mentioned here that the society publishes an academic periodical (Journal of the American Liszt Society) and a newsletter similar to our society's publication (Newsletter of the American Liszt Society). Their first newsletter of the year, in addition to presenting the programme of the conference then still in preparation, exclusively introduced the musical life of Budapest, also presenting interviews with Liszt-experts in connection with the inauguration of the refurbished building of the Music Academy at Liszt Ferenc square on October 22nd 2013, the birthday of Liszt.

We are always glad to face such encounters, we find them important and also foster them, as they help Liszt Societies working in all parts of the world to know each other better, and help them work together for the cause of Liszt in spite of the very different circumstances they work in - from the social, cultural and financial aspects as well.

Mária Eckhardt



Mr. Mastroianni, Domokos Zsuzsanna, Paul Merrick



A német Liszt Társaság tagjai  
Members of the German Liszt Society

## BÁNKY JÓZSEF ZONGORAMŰVÉSZ JUBILEUMA

a Liszt Ferenc Társaság szeretett társ-elnöke, Bánky József zongoraművész, nyugalmazott főiskolai tanár, a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar Zeneművészeti Intézetének oktatója 2013 őszén ünnepelte tanári és előadóművészi tevékenységének 60. jubileumát.

A 84. évében járó művész-tanár bámulatra méltó szellemi és testi frissességnek örvend; jubileumát 2013. októbere és 2014. márciusa között négy hangversenyből álló nagyszabású sorozattal ünnepelte a pécsi Művészeti Kar Liszt Ferenc hangversenytermében. A Liszt Ferenc Társaság Pécsi Tagozata rendszeresen élvezheti Bánky tanár úr nagyszerű koncertjeit, amelyeket gyakran ő maga vezet be rendkívül érdekes és tanulságos, a zene mélységéig hatoló kommentárokkal.

Nagy örömeinkre az utóbbi időkben a Budapesti Tagozat klubdelutánjain is szinte minden évben hallhatjuk Bánky tanár úr egy-egy izgalmas „lecture-recital” típusú előadását. Nagy tudása és eredeti gondolatai, a művés, ugyanakkor közérthető megfogalmazás és szabad előadás éppúgy lenyűgözi a hallgatókat, mint érzelemgazdag, mélyen muzikális és technikailag is makulátlan zongorázása. Legutóbb 2014. január 29-én Liszt vallásos zenéjéről beszélt és abból játszott válogatott gyöngyszemeket.

Ismerjük meg közelebbről e nagyszerű művész-tanár pályafutását a Művészeti Kar honlapján található összefoglalás alapján!

Bánky József 4 évesen kezdett ismerkedni a zongorával, 7 éves korától folytatott rendszeres zenei tanulmányokat, a zongora mellett zeneszerzéssel is foglalkozott. Diósgyőr, majd Miskolc után 1948-tól a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán tanult, többek között Wehner Tibor, Viski János, Molnár Antal, Szabolcsi Bence, Bartha Dénes, Szervánszky Endre, Járdányi Pál, Banda Ede vezetésével. 1954-ben szerzett zongora művész-tanári diplomát.

Tanári pályáját 1953-ban a Zalaegerszegi Állami Zeneiskolában kezdte, amelynek rövidesen igazgatója lett. 1956-58 között Budapesten a Magyar Rádió Gyermekkórusának Zeneiskolájában tanított. 1958-tól él és tanít Pécsen, ahol először az Erkel Ferenc Zeneművészeti Szakiskola tanára és tanszékvezetője volt, majd 1966-tól a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Pécsi Tagozatának adjunktusa, docense, az 1970-es évek végétől tanára, 1989-től nyugdíjazásáig (1995) pedig tanszékvezetője. Nyugdíjasként is aktívan részt vesz a felsőfokú zongoraoktatásban, mint a Pécsi Tudományegyetem Művészeti Kar Zeneművészeti Intézetének tanára.

Mindemellett előadóművészként is sikeres pályát futott be. 1973-tól több mint tíz éven át az Országos Filharmónia szólistája volt. Magyarországon csaknem valamennyi nagyvárosán kívül hangversenyezett Ausztriában, Csehszlovákiában, Finnországban, Jugoszláviában, Lengyelországban, Németországban, Olaszországban, Romániában és a Szovjetunióban is. Különösen jelentős szerepet játszott Pécs zenei életében, ahol számos szólókoncertje mellett versenyművek szólistájaként és kamaramuzsikusként is gyakran fellépett. Gyermán István hegedűművésszel több külföldi turnén vett részt, és számos hazai koncertet és stúdióhangversenyt adtak.

Munkásságát, előadói tevékenységét a következő díjakkal ismerték el: Cziffra György-díj, Baranya megye és Pécs város díjai, Janus Pannonius Díj, Tudományos és Felsőoktatási Díj, Millenniumi Díj, a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztje.

Bánky József tanár úr a Liszt Ferenc Társaságnak az 1973-as újjáalakulás óta hűséges és aktív tagja, a Pécsi Tagozat nélkülözhetetlen oszlopa. 2013-ban a Társaság közgyűlése társ-elnökké választotta. Szívvel kívánunk neki jó egészséget és töretlen munkakedvet, hogy még sokáig folytathassa értékes művészi, tanári és ismeretterjesztő tevékenységét, amelynek egyik legfőbb haszonélvezője a Liszt Ferenc Társaság!

Eckhardt Mária



LISZT FERENC TÁRSASÁG  
F. Liszt Gesellschaft  
F. Liszt Society

H - 1064 Budapest,  
Vörösmarty u. 35. II. emelet  
Tel./Fax: (+36-1) 342 1573  
e-mail: lisztferencarsasag@lft-online.hu  
website: www.liszt-society.hu

**2014. január 29.**  
szerda 18.00 óra  
**BÁNKY JÓZSEF**  
előadása és hangversenye

**Liszt vallásossága**

- Sposalizio
- Assisi Szent Ferenc prédikál a madaraknak
- Paolai Szent Ferenc a hullámokon jár
- Sursum corda

Helyszín:  
Vakok Intézete, Nádor-terem  
Budapest XIV., Ajtósi Dürer sor 39.

Belépődíj: 500.- Ft (a helyszínen),  
Liszt-tagoknak ingyenes.

A 2014. január 29-i klubdelután meghívója (fotó: Rozsnyay Judit)

Invitation to the Club-afternoon on 29th January 2014

(Photo: Judit Rozsnyay)

## THE JUBILEE OF THE PIANIST JÓZSEF BÁNKY

The beloved co-chairman of the Liszt Ferenc Society, the pianist József Bánky, a retired college professor and lecturer at the Institute of Musical Arts in the Faculty of Arts at the University of Sciences in Pécs, celebrated the 60th anniversary of his career as a teacher and performer in the autumn of 2013.

The pianist-teacher, now in his 84th year, is in an astonishingly lively mental and physical condition; he celebrated his jubilee with a great series of four concerts at the Liszt Ferenc concert hall of the Faculty of Arts in Pécs between October 2013 and March 2014. The Pécs branch of the Liszt Ferenc Society has the privilege of enjoying Professor Bánky's splendid concerts on a regular basis, often introduced with his own lectures which provide highly interesting and informative comments that reach everyone through the deepest roots of music.

It is to our greatest pleasure that in recent years we have also enjoyed Professor Bánky's "lecture-recitals" almost every year, at the club afternoons of the Budapest branch. His vast knowledge and original ideas, his sophisticated, yet easy to follow explanations and his informal lecture style captivate the audience just as much as his emotional, deeply musical and also technically flawless style of playing the piano does. The most recent occasion was on January 29th 2014, when he spoke about Liszt's religious music and played a series of musical pearls from Liszt's religious oeuvre.

Let us get acquainted more closely with the career of this magnificent pianist-teacher, from the summary presented on the website of the Faculty of Arts!

József Bánky first encountered the piano at the age of 4, and started his regular musical studies from the age of 7. He also studied composition. After Diósgyőr and Miskolc, he studied at the Liszt Ferenc Academy of Music from 1948, among others his teachers were Tibor Wehner, János Viski, Antal Molnár, Bence Szabolcsi, Dénes Bartha, Enfre Szervánszky, Pál Járdányi, and Ede Banda. He received his diploma as a pianist-teacher in 1954.

He began his career as a teacher at the State Musical School of Zalaegerszeg in 1953, where he was promoted to the position of director soon after. From 1956 to 1958 he was a teacher at the Musical School of the Children's Choir of Hungarian State Radio in Budapest. He has lived and worked in Pécs since 1958, where he began working as a teacher, later becoming Head of Department at the Erkel Ferenc School of Music, then from 1966 he worked at the Pécs branch of the Liszt Ferenc Academy of Music, first as a senior lecturer, then associate professor and from the end of the 1970's as full professor. He also served as Head of Department from 1989 until his retirement in 1995. After his official retirement he has still played an active role in high-level musical education as a lecturer at the Institute of Musical Arts in the Faculty of Arts at the University of Sciences in Pécs.

In addition to his career in education, he has also been successful on the podium. From 1973 he was a solo concert pianist with the National Philharmonic Concert Agency for more than ten years. In addition to almost every city in Hungary, he gave concerts in Austria, Czechoslovakia, Finland, Yugoslavia, Poland, Germany, Italy, Romania and the Soviet Union. He has played a special role in the musical life of Pécs, where in addition to his solo concerts, he has often appeared as soloist in concertos and as a chamber musician. He has undertaken several concert tours abroad with the violinist István Gyermán, and together they have also given several concerts and studio recitals in Hungary.



His work and his pianist career have been honoured with the following acknowledgements: the Cziffra György prize, the acknowledgements of Pécs and Baranya county, Janus Pannonius prize, the Order of Science and Higher Education, the Millennium Prize, the Knight's Cross of the Order of the Republic of Hungary.

Professor József Bánky has been a faithful and devoted member of the Liszt Ferenc Society from its refounding in 1973, and an indispensable pillar of the Pécs branch. He was elected as co-chairman of the Society by the assembly in 2013. We all wish him health and undiminished energy from our hearts, so that he may continue with his valuable activities as a performer, a teacher and a lecturer; as one of the main beneficiaries of his activities is the Society itself.

Mária Eckhardt

Bánky József 2014. január 29-i előadásán,  
a Nádor-teremben (fotó: Rozsnyay Judit)

On the lecture of József Bánky on 29th January 2014,  
in the Nádor Hall  
(Photo: Judit Rozsnyay)



## SZÓNYI ERZSÉBET 90 ESZTENDEJE

2014 tavaszán mind Budapesten, mind több vidéki városban zenei intézmények, társaságok és a Magyar Művészeti Akadémia hangversenyekkel, gyermekoperái előadásával és más alkalmakon köszöntötte Szőnyi Erzsébetet, a magyar zenei élet nagyasszonyát 90. születésnapja (április 25.) alkalmából.

Szőnyi Erzsébet zeneszerzői és zenepedagógusi pályafutása közel hét évtizedes munkásságot jelent. Gazdag, sikeres és inspiráló életmű az övé, mely mind Magyarországon, mind külföldön hatással volt sokak szakmai munkájára. Úgy tekintünk rá, mint a Bartók és Kodály utáni második zeneszerző generáció jeles mesterére. Még ma is töretlenül tevékenykedik. Számos kitüntetéssel és díjjal ismerték el alkotómunkáját: Erkel-díjas, a Bartók-Pásztory díj kitüntetettje, Kossuth-díjas, kiváló művész. A Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja. Pedagógiai munkásságáért is számos elismerésben részesült, többek közt Príma díjas és a Dusquene Egyetem (Pittsburgh, USA) díszdoktora. Tevékeny szerepet vállalt a nemzetközi szakmai életben is, az ISME (Zenei Nevelők Nemzetközi Társasága) keretében és a IKS (Nemzetközi Kodály Társaság) általános módszertani tanácsadójaként. Magyarországon is több fontos funkciót töltött, s részben még tölt is be: társelnöke, majd elnöke (2007-2012) volt a Magyar Kodály Társaságnak (MKT), és társelnöke a Bárdos Lajos Társaságnak.

Világszerte úgy ismerik Szőnyi Erzsébetet mint nagyhatású nevelőt, aki Kodály nagyszabású koncepcióját a gyakorlatba ültette át, s aki közvetlenül vagy közvetve hozzájárult ahhoz, hogy sok-sok külföldi zenepedagógus a Kodály-koncepció és az ún. magyar módszer hívévé szegődött.

Kodály Zoltán segítette pályakezdését, és azzal is támogatta, hogy feladatokat jelölt ki számára. Szőnyi Erzsébet e feladatokat kiválóan teljesítette – így lett méltó képviselője, örököse mestere törekvéseinek.

Amint Szőnyi Erzsébet elmondta egy interjúban zenetanulásának kezdetéről, előbb tanult meg a nagymamájától kottát olvasni, mint betűt olvasni. Hét éves kora körül kezdett zongorázni. Nagyon fontos volt a zenei benyomások szempontjából a Szilágyi Erzsébet Leánylíceumban eltöltött nyolc év, ahol Sztojanovits Adrienne, a neves karvezető volt az énektanár. Zeneszerzést a Kodály-tanítvány Viski Jánostól tanult Szőnyi Erzsébet. A Zeneakadémián azonban énekelni is tanult, zongoratanára Szegedi Ernő volt, vezénylest pedig Ferencsik Jánosnál, kamarazenét Weiner Leó irányításával tanult; végül, de nem utolsó sorban népzenei Kodály Zoltántól, akit távollétében helyettesített is. Amint Szőnyi tanárnő vallja, a legteljesebb zenei tevékenység, amely mindezt magába foglalja, a zeneszerzés. Jó hazai iskolázását kiegészítette egy éves párizsi tanulmányúttal: az 1947-48-as tanévben a Conservatoire rendes hallgatója volt. Professzorai között tudhatta Nadia Boulanger és Olivier Messiaent.

Szőnyi tanárnő zenepedagógiai működése világszerte ismert. 1945-től először gyerekeket tanított volt iskolájában, majd a Zeneakadémia tanára lett: előkészítő osztályoknak tanított szolfézst, majd fúvós növendékeknek, később zeneszerzőjelölteknek is, végül a középiskolai énektanár- és karvezetőképző tanszak professzora lett. 1960-tól 1981-ig a tanszak vezetője volt.

Kodály Zoltán szorgalmazta, hogy Szőnyi Erzsébet írja meg a szolfézstanítás módszertanát. Amikor a munka elkészült, maga vállalta A zenei írás-olvasás módszertana – kezdettől a felsőfokig című könyv előszavának megírását (1954). Bár a zenei írás-olvasás tanításának magyar módszere a relatív szolmizációra épül, Kodály mindig figyelemmel kísérte a francia szolfézstanítást. Ennek tanulmányozását jelölte meg egyik feladatként fiatal Szőnyi Erzsébetnek is a párizsi ösztöndíjas évre. Az említett könyv előszavában Kodály hivatkozik Liszt szerepére a hivatásos muzikusok magyarországi képzésében. Megemlíti, hogy Émile Artaud elküldte Lisztnek Solfège Universel című munkáját. Lisztnek azonban sajnos nem volt már ideje, hogy reformokat vezessen be a budapesti Zeneakadémián az általános zenei képzésfejlesztés területén. E szükséges reformok végrehajtása a következő nemzedékekre maradt. A kodályi intenciók és Liszt öröksége találkozott össze Szőnyi Erzsébet nagyhatású zenepedagógiai munkásságában.

A Magyar Liszt Ferenc Társaság is csatlakozik azokhoz, akik születésnapján köszöntötték Szőnyi Erzsébetet: szívből gratulálunk, és minden jót kívánunk a további évekre, úgy is, mint Társaságunk egyik alapító tagjának (1973).

Ittés Mihály



## ERZSÉBET SZÓNYI AT 90

In the spring of 2014 both in Budapest and in Hungarian country towns choirs, musical institutions, societies and the Hungarian Academy of Arts celebrated with concerts, children's opera performances and meetings the 90th birthday (April 25th) of Erzsébet Szőnyi, the dame of Hungarian musical life.

Erzsébet Szőnyi's career as a composer and music pedagogue spans nearly seven

decades. It is a rich, successful and inspiring oeuvre, influencing the profession in Hungary and abroad. She is regarded as an outstanding master of the second generation of Hungarian composers after Bartók and Kodály. Even today, she is unsparing in her efforts to contribute further, and has received several prizes and awards for her creative abilities: the Erkel Prize, the Bartók-Pásztory Prize, the Kossuth Prize, the Excellent Artist Prize. She is also a member of the Hungarian Academy of Arts. She has also been awarded several prizes to honour her pedagogical activities, among them the Prima Award and a Doctor Honoris Causa from Duquesne University (Pittsburgh, USA). She has played an active role in international musical life through her work for the International Society for Music Education and as General Adviser in Methodology to the International Kodály Society. Within Hungary, among her many other responsibilities, she has served as Co-President, then as President of the Hungarian Kodály Society (2007–2012), and as Co-President of the Lajos Bárdos Society.

Worldwide, she is considered to be an influential educator who puts Kodály's vision into practice, teachings which directly or indirectly have caused many foreign colleagues to become followers of Kodály's concept, the so-called "Hungarian method".

Zoltán Kodály helped her at the start of her career, and supported her also by outlining tasks for her. She has brilliantly fulfilled these tasks and thus became a worthy heir to the master.

As Professor Szőnyi has said concerning her musical studies, she learned to read music from her grandmother before she could even read books. She began to play the piano when she was about seven. She attended the Erzsébet Szilágyi Girls' Lycée where she received a lot of musical input from her singing teacher, Adrienne Sztojanovits who was the conductor of a famous girls' choir.

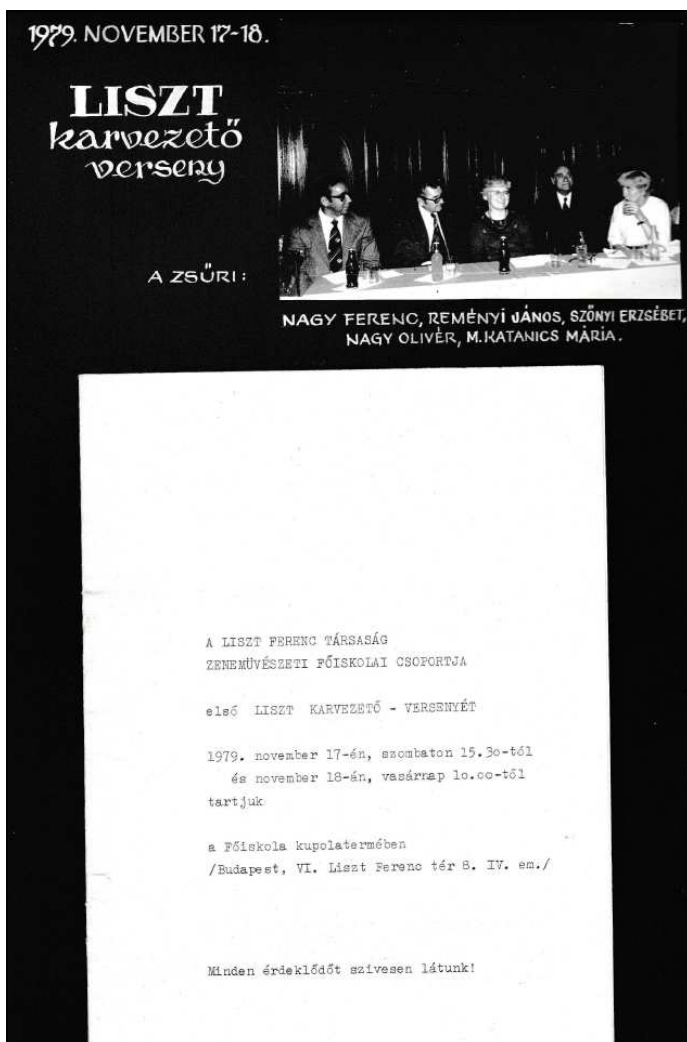
Erzsébet Szőnyi studied composition with János Viski, who was a pupil of Kodály. At the Academy of Music she learned to sing, and studied piano with Ernő Szegedi, conducting with János Ferencsik, and chamber music with Leó Weiner. Last but not least, she studied

folk music with Zoltán Kodály. As Professor Szőnyi has confessed she felt, however, that it was composition that incorporates everything; it is the most comprehensive musical activity of all. Erzsébet Szőnyi complemented her good Hungarian schooling with a study year in France in the academic year of 1947-48 as a student at the Paris Conservatoire. Among her professors were Nadia Boulanger and Olivier Messiaen.

Professor Szőnyi's pedagogical activity is well known around the world. In 1945 she first taught children in her former school. Later she taught at the Academy of Music: preparatory classes, then wind instrument students, after that composition students. Eventually she became a Professor at the Secondary School Music Teacher and Choir Conductor Training Department. From 1960 until 1981 she was Head of the Department.

Zoltán Kodály inspired Erzsébet Szőnyi to write a systematic methodology of solfège teaching. He wrote the Preface to her volume Musical Reading and Writing, published in 1954. Although the Hungarian method of teaching musical reading and writing is based on relative solfa (movable do), Kodály always paid attention to French solfège. This was one of the tasks for the young Erzsébet Szőnyi in Paris. In the above mentioned Preface he referred to Liszt's role in the development of the professional training of musicians in Hungary, and he mentioned that Émile Artaud sent his work Solfège Universel to Liszt, but he had no time to introduce reforms in the teaching of general musicianship at the Hungarian Academy of Music. These necessary reforms remained a task for the following generations. Kodály's intentions and the Lisztian inheritance met in the pedagogical work of Erzsébet Szőnyi.

The Hungarian Liszt Society joins those who send greetings to Professor Erzsébet Szőnyi: we congratulate her with many good wishes as one of the society's founding members (1973).



## A LISZT FERENC TÁRSASÁG KÖZGYŰLÉSE

A Liszt Ferenc Társaság 2014. április 24-én megtartotta 2014. évi közgyűlését, amelynek fő napirendi pontja a 2013. jan. 1-től életbe lépett Civil Törvényben foglalt kritériumok és kötelező változtatások beépítésével kibővített Alapszabály elfogadása volt.

A közgyűlésen sajnos csak a tagság alig 10 %-a volt jelen. Valamennyi, az éves beszámolóhoz, közhasznúsági jelentéshez, mérleghez és az Alapszabály módosításhoz szükséges tájékoztató anyagot és számítást a jelenlévők kézhez kapták és a halasztott közgyűlés megkezdése előtt tanulmányozhatták.

A közgyűlés elfogadta a Liszt Társaság 2013. évi működéséről szóló beszámolókat, a Számvizsgáló Bizottság értékelését és örömmel nyugtázta, hogy a Liszt Társaság az előző két évi mérlege és eredménye alapján a közhasznú jogállásra jogosult.

A Liszt Társaság életében a 2014-es esztendő pozitív változásokat hozott:

- a Liszt Ferenc Zeneakadémia rektora, Vigh Andrea segítőkész és együttműködő hozzáállásának köszönhetően szorosabb kapcsolat alakult ki 2014 őszétől társaságunk és a Zeneakadémia között: közös hangversenysorozatot indítunk a Régi Zeneakadémia Kamaratermében és a tanévkezdés után Eckhardt Mária a Zeneakadémia növendékeinek külön 'Liszt-órákat' fog tartani a tanszékvezetőkkel együttműködve;
- 2014-ben öröndetesen nőtt a taglétszám Budapesten is, de elsősorban Sopronban Bencsik Erzsébet új tagozatvezetőnek köszönhetően;
- 2014. őszétől új tagozat szerveződik Debrecen és térsége ifjúságának bevonásával Felvégi Béla és Sörös Ildikó lelkes tagjaink munkálkodásával;
- Amint azt olvasónk tapasztalhatják, ismét életre kelt a Liszt Társaság bulletinje évi négy számmal;
- A 2014-ben benyújtott, működésre és különböző rendezvényekre benyújtott pályázataink eredményesebbek voltak, mint az előző években, ami a Társaság céljainak megvalósítását lehetővé teszi.

Az Alapszabály módosításhoz az írott anyagokon kívül még szóban is magyarázatot fűzött Eckhardt Mária levezető elnök kihangsúlyozva, hogy a civil szervezetek elnöksége és különösen a Számvizsgáló Bizottság kötelezettségeit a korábinál lényegesen szigorúbb szabályok szerint kell végezze. Az Alapszabály módosítása kizárólag a törvényben foglalt, a civil szervezetek egységes működésének szigorú szabályozására irányul de társaságunk céljaival, feladataival kapcsolatos fejezeteket nem érinti.

Az Alapszabály módosítást a közgyűlés elfogadta, majd az elkészült jegyzőkönyvet a kötelezően előírt mellékletekkel dr. Péter Erzsébet felkért jogász május első napjaiban benyújtotta a Fővárosi Törvényszékhez. Bízunk abban, hogy a Törvényszék elfogadja és a Liszt Társaság 2014-ben megtarthatja közhasznú jogállását.

A közgyűlés jegyzőkönyve és minden csatolt dokumentum, mérleg, közhasznúsági jelentés és beszámoló a Liszt Társaság hivatali helyiségében megtekinthető, (a közhasznúsági jelentés és mérleg a [www.lisztociety.hu](http://www.lisztociety.hu) honlapon is olvasható) érdeklődni a 05-1 342-1573 telefonszámon, vagy e-mailben ([lisztferenc tarsasag@gmail.com](mailto:lisztferenc tarsasag@gmail.com)) lehet.

Rozsnyay Judit

## GENERAL ASSEMBLY OF THE LISZT FERENC SOCIETY

The Liszt Ferenc Society held its 2014 annual general meeting on April 24th 2014, where the main item on the agenda was the approval of the new Statutes which include the obligatory modifications and new regulations ordered by the new Law on civil organizations which came into force in January 1st 2013.

Unfortunately, only about 10% of our members participated at the general assembly. They were given all the necessary information material and calculations in connection with the yearly report, the public benefit report, the balance sheet and the modifications to the Statutes.

The general assembly approved the reports of the 2013 activities of the Liszt Ferenc Society, the Auditors' report, and acknowledged with pleasure that based on the previous two years' balance sheet and results, the Liszt Society is entitled to the legal status of public benefit organization (PBO).

The year 2014 has brought positive changes in the Liszt Society's life:

- thanks to the helpful and cooperative attitude of Andrea Vigh, the Rector of the Liszt Ferenc Music Academy, the cooperation between our society and the Music Academy is planned to get closer from the autumn of 2014: we are launching a joint concert series in the Chamber Room of the Old Music Academy, and beginning in the new semester, Mária Eckhardt will present special "Liszt-lessons" to the Music Academy students, in cooperation with the heads of departments;
- our membership has increased in 2014, in Budapest as well, but the increase is owed chiefly to the new head of the Sopron branch, Erzsébet Bencsik;

- a new branch is being organized from the autumn of 2014, involving the young people of Debrecen and its neighbourhood, owing to our zealous members Béla Felvégi and Ildikó Sörös;
- as our readers may here experience, the bulletin of the Liszt Society is being published again with four issues per year;
- our applications for grants and subsidies for operational costs and different events have been more successful than in the previous years, helping us to achieve our Society's goals;

In her capacity as the speaker of the general assembly, Mária Eckhardt added an oral explanatory supplement to the written materials upon the modifications to the Statutes, pointing out that the board and especially the Auditor's committee of the civil organizations are supposed to do their jobs according to significantly stricter rules and regulations than formerly. The modifications to the Statutes are aimed exclusively at the adaptation of the new regulations for the operation of civil organizations, however, they leave unchanged the chapters concerning our society's goals and tasks.

The general assembly approved the modifications to the Statutes, after which our legal advisor, dr. Erzsébet Péter submitted the minutes with the compulsory supplements to the Budapest Court of Law at the beginning of May. We hope that the Court will accept it, and that the Liszt Society can maintain its legal status of being a public benefit organization.

The minutes of the general assembly with all the attached documents, balance sheet, public benefit report and other accounts are available at the office of the Liszt Society (the public benefit report and the balance sheet are also available on our website [www.lisztociety.hu](http://www.lisztociety.hu)). Further information is available by phone (061/342-1573) or via email ([lisztferenc tarsasag@gmail.com](mailto:lisztferenc tarsasag@gmail.com)).

Judit Rozsnyay

## KÉPZŐMŰVÉSZEK LISZT FERENC ÉLETÉBEN

Kiállítás a Liszt Ferenc Emlékmúzeumban

Liszt Ferenc vizuális művészetek iránti érzékenysége annyira sokszínű, több oldalról megközelíthető, hogy kimeríthetetlen témának tűnik. Mindig találhatunk okot és módot az ismert történetek, adatok újrendezésére, remélve, hogy pusztán a kontextus változtatásával többet megtudunk Lisztről és képzőművészetéhez fűződő viszonyáról. A Liszt Ferenc Emlékmúzeum 2014. május 21-én nyílt időszaki kiállítása (Képzőművészek Liszt életében) új nézőpontokból vizsgálja a témát, művészet- és kultúrtörténeti összefüggések felől közelít, Liszt képleírásai, kiállításélményei alapján mutatja be Liszt ízlését, zene és képzőművészet kapcsolatára reflektáló kompozícióinak hátterét. Mivel a Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont munkatársai a művészet és bölcsészettudomány különböző területeivel foglalkoznak (zene, képzőművészet, irodalom, kultúrtörténet), többféle szempont érvényesülhetett a közös munka során, így sokszínű és változatos anyag gyűlt össze, izgalmas gondolati láncolatokat eredményezve.

A kiállítás a Múzeum középső szobájában (I. emelet, Liszt ebédlője) és a földszinti kiállítótérben látható. Az emeleti rész logikailag két nagyobb egységre bontható, talán az elsőnek „Liszt Itáliában”, a másodiknak „Liszt itthon” címet lehetne adni. Az itáliai utazásokhoz Liszt Ferenc folyóiratokban publikált, műleírásokat gazdagon tartalmazó úti levelei és Marie d'Agoult grófné naplója szolgáltak forrással, melyek elsősorban reneszánsz alkotásokról számolnak be. Itáliában alkotó képzőművész kortársak (Ingres, Steinle, Overbeck, Cornelius) egyaránt fontos szerepet játszottak Liszt életében. A kiállítótér másik felében olyan magyar művészek alkotásai láthatók, akik kapcsolatba kerültek Liszttel: Barabás Miklós, Munkácsy Mihály, Strobl Alajos és Zichy Mihály. A falakon Szépművészeti Múzeum – Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményéből származó képek függenek, például Temple János olajfestménye a Liszt-szobrot mintázó Strobl Alajosról, egy-egy tájkép Salvator Rosától, Munkácsy Mihálytól, a tárlókban pedig grafikák, levelek, autográf és nyomtatott kották, Liszt hagyatékából származó könyvek tekinthetők meg.

A földszinten Eugène Delacroix, Ary Scheffer, Moritz von Schwind, Wilhelm von Kaulbach, Bonaventura Genelli és Vaszilij Verescsagin egy-két fontos művéről esik szó, néhány rejtett Liszt-portré ábrázolásról és Liszt egyik legizgalmasabb (meg nem valósult) „multimediális” tervéről, melyet a Dante-szimfónia bemutatójára szánt volna. A kiállítás Liszt képzőművészeti ihletésű kompozícióinak inspirációs forrásai mellett olyan témákat, összefüggéseket is bemutat, amelyek – éppen azért, mert zenetörténeti vonatkozásai nincsenek – perifériára esnek, a Liszt-kutatásban kevésbé ismertek (például: Liszt és Strobl Alajos találkozásai a Régi Zeneakadémián, a tény, hogy mind Liszt, mind Zichy Mihály és Munkácsy Mihály is részt vett az 1878-as párizsi világkiállításon, hasonlóságok Liszt és Delacroix gondolkodásmódja közt). A Liszt-kortárs képzőművészek egymás közti kapcsolatát is kutattuk, nemcsak magával a zeneszerzővel kialakított együttműködésüket. Így kerülhetett előtérbe például Kaulbach hatása Zichy Mihályra, Bonaventura Genelli karikatúrája Kaulbachról, Strobl rejtett portréábrázolásai a Szent István frízen vagy az új Múcsarnok épületének megnyitójára készített díszletei. Fotókat kaptunk digitális másolatban Strobl Alajos unokájától, Stróbl Mátyástól, melyek ritka különlegességnek számítanak, a Magyar Képzőművészeti Egyetem Könyvtárától Verescsagin művek korabeli fotóreprodukcióit, a Magyar Nemzeti Múzeumtól Barabás Miklóshoz és Munkácsy Mihályhoz kapcsolódó képeket, a Petőfi Irodalmi Múzeumtól és az Iparművészeti Múzeumtól pár kisplasztikát.



A földszinti kiállítótér szemközti falán fiatal kortárs képzőművészek munkái láthatóak, amelyeket közvetlenül az időszaki kiállításra, illetve Lisztre reagálva készítettek. Részletes információs anyagot kaptak a Liszt és képzőművészet viszonyát bemutató történetekről, feladatul kapták, gondolkozzanak ezekről, Lisztről, zene és képzőművészet összefüggéseiről általánosságban. Friss, érzékeny, humorral teli munkák születtek. A kiállítók: antalaci, Brückner János, Falvai Mátvás, Lakatos Áron, Piros Boróka, Tillmann Adél Hanna, Varga-Nádas Eszter.

Tabletek kérhetők kölcsön a Múzeum pénztárából, melyeken kiegészítő információs anyagokat, képeket, zenéket és szövegeket lehet találni, Liszt háló-dolgozó szobájában lévő érintőképernyős gépen pedig Kovács Imre művészettörténész témához kapcsolódó tanulmányai olvashatóak és egy virtuális szimuláció tekinthető meg, mely Liszt Sixtus-kápolnához fűződő audiovizuális élményéhez kapcsolódik.

A kiállítás a Zeneakadémia Baráti Körének támogatásával valósult meg. Létrehozták a Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont munkatársai: Domokos Zsuzsanna, a Liszt Ferenc Emlékmúzeum igazgatónöje, Farkas Csilla (installálás), Avar Katalin (angol nyelvű fordítás), Watzatka Ágnes, Török Miklós, Török Márton (tablet), Békéssy Lili, Mona Dániel, Mészáros Dóra, Gosztola Kitti, Takács Gabriella. A kiállítást rendezte: Peternák Anna. További közreműködők: Kovács Imre, Gulyásné Somogyi Klára, Peternák Mikós, Keserű Luca, Szabó Ferenc János, Eckhardt Mária, Juhász Veronika, Varga Tünde.

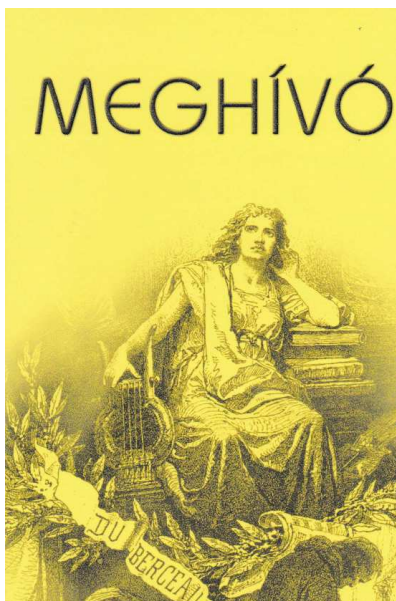
Peternak Anna

## EXHIBITION IN THE F. LISZT MEMORIAL MUSEUM: LISZT'S IDEAS ON FINE ARTS – IMPRESSIONS WITHOUT BOUNDARIES

The sensitivity of Ferenc Liszt towards the visual arts is so versatile and manifold that it seems to be an inexhaustible subject. We can always find a way and reason to rearrange well-known stories and data, hoping that we can learn more about Liszt and his relationship with art, merely by changing the context. The temporary exhibition which opened on May 21st 2014 at the Liszt Ferenc Memorial Museum (Fine artists in Liszt's life) examines the subject from new aspects, approaching it from the context of art history and cultural history, presenting Liszt's personal taste and the background of his compositions reflecting on the connection between music and art, based upon Liszt's descriptions of pictures and upon his experiences at exhibitions. Since the colleagues at the Liszt Ferenc Memorial Museum and Research Centre work in different areas of arts and literature (music, art, literature, cultural history), several points of view could add up from their joint work, resulting in a colourful and diverse exhibition material that inspires exciting chains of thought.

The scene of the exhibition is the middle room of the Museum (1st floor, Liszt's dining room) and the exhibition room on the ground floor. The 1st floor part can be divided into two logical units, perhaps one of them could have the title "Liszt in Italy", and the other "Liszt in his homeland". The main sources of the first unit (the journeys to Italy) are Ferenc Liszt's letters from his travels with abundant descriptions of the pieces of arts he saw there, as they were published in different reviews, and the diary of Countess Marie d'Agoult, chiefly with descriptions of renaissance pieces of art. Contemporary artists who worked in Italy (Ingres, Steinle, Overbeck, Cornelius), also played an important role in Liszt's life. In the other half of the exhibition room we can see works by Hungarian artists, who somehow came into contact with Liszt: Miklós Barabás, Mihály Munkácsy, Alajos Strobl and Mihály Zichy. The collections of the Museum of Fine Arts and the Hungarian National Gallery are the sources of the pictures hanging on the walls, e. g. the canvas by János Temple with a portrait of Alajos Strobl just shaping a sculpture of Liszt, landscapes by Salvator Rosa and Mihály Munkácsy one each, and in the showcases graphics, letters, autograph and printed scores, and books from the Liszt inheritance.





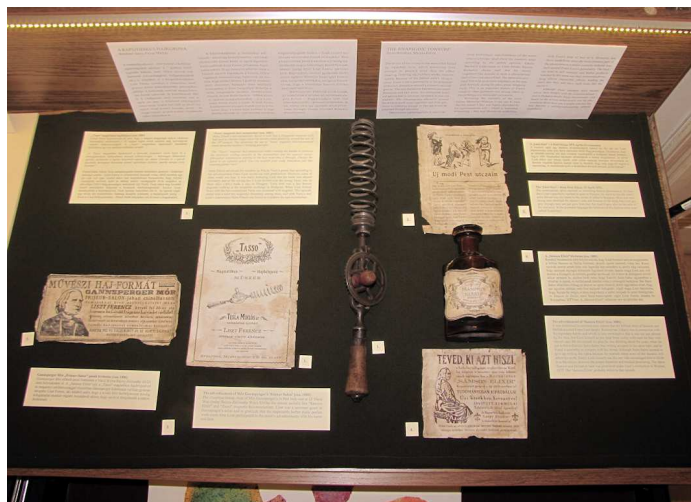
The ground floor exhibition room shows us a couple of important works by Eugène Delacroix, Ary Scheffer, Moritz von Schwind, Wilhelm von Kaulbach, Bonaventura Genelli and Vaszilij Vereshchagin, as well as a few hidden Liszt-portraits, and one of Liszt's most interesting (but never realized) "multimedia" projects that he intended for the première of the Dante symphony. In addition to the sources of inspiration of Liszt's compositions with fine arts context, the exhibition presents topics and relations that – precisely because they don't have direct connection to musical history issues – are usually on the periphery of Liszt research (e.g. the encounters of Liszt and Alajos Strobl at the old Music Academy, the fact that Liszt, Mihály Zichy and Mihály Munkácsy all participated at the world exhibition in Paris in 1878, the similarities between the minds of Liszt and Delacroix). We have also researched the interrelations among Liszt-contemporary fine artists, and not just their relationship to the composer himself. The result of that research is represented in the impact of Kaulbach on Mihály Zichy, the cartoon by Bonaventura Genelli on Kaulbach, Strobl's hidden portraits on the St. Stephen frieze or the scenery he prepared for the inauguration of the building of the new "Múcsarnok" art gallery. We received photographs in digital copies from Mátyás Strobl, the grandson of Alajos Strobl, which are real rarities, as well as the contemporary photo reproductions of Vereshchagin's works from the Library of the Hungarian University of Art, the pictures connected to Miklós Barabás and Mihály Munkácsy from the National Museum of Hungary and a couple of statuettes from the Petöfi Museum of Literature and the Museum of Applied Art.

On the opposite wall of the ground floor exhibition room we can see works by young contemporary artists, prepared specially for the temporary exhibition, and reflecting on Liszt. They had received detailed information material about stories of the relationship between Liszt and art, and they were asked to think about them, about Liszt, and about the connections between music and art in general. Some really fresh works full of humour are the results of this project. The artists are: Antalaci, János Brückner, Mátyás Falvai, Áron Lakatos, Boróka Piros, Hanna Adél Tillmann, Eszter Varga-Nádas.

Tablets are available at the ticket-box of the Museum with additional information material, pictures, music and text; while the touch-screen computer in Liszt's bedroom displays the studies by arts historian Imre Kovács in connection with the exhibition's subject with a virtual simulation in connection with Liszt's audiovisual experience related to the Sistine chapel.

The exhibition was sponsored by the Music Academy's Circle of Friends, and arranged by the specialists at the Liszt Ferenc Memorial Museum and Research Centre: Zsuzsanna Domokos, director of the Liszt Ferenc Memorial Museum, Csilla Farkas Csilla (installation), Katalin Avar (English translations), Ágnes Watzatka, Miklós Török, Márton Török (tablet), Lili Békéssy, Dániel Mona, Dóra Mészáros, Kitti Gosztola, Gabriella Takács. The exhibition was directed by Anna Peternák. Special thanks to: Imre Kovács, Klára Somogyi, Miklós Peternák, Luca Keserű, János Ferenc Szabó, Mária Eckhardt, Veronika Juhász, Tünde Varga.

Anna Peternák



## ÚJRA ESZTERGOMI LISZT HÉT - 2014. AUGUSZTUS 24-31. ESZTERGOM LISZT WEEK AGAIN - AUGUST 24-31, 2014



**RÉSZLETES TÁJÉKOZTATÁS ÉS MŰSOR:**

• [www.lisztmuseum.hu](http://www.lisztmuseum.hu) • [www.lisztociety.hu](http://www.lisztociety.hu) • [www.zenakademia.hu](http://www.zenakademia.hu)

Támogatók: **Sólyom László** - köztársasági elnök










**JEGYEK KAPHATÓK:**

**Jegymester.hu** internetes portálon,  
Esztergomban a **Primás Pincében**, (Esztergom, Szent István tér 4.)  
és a **Cathedraリス Tours** irodában (Esztergom, Bajcsy Zs. Endre utca 26.)  
a **hangversenyek helyszínein**  
2000.- Ft-os és 1500.- Ft-os (diák, nyugdíjas) áron.



# 6. ESZTERGOMI LISZT HÉT 2014



**2014. AUGUSZTUS 24-31.**

**MŰSOR**

Esztergomi Bazilika, Esztergom, Szent István tér 1.  
Szent Adalbert Központ, Esztergom, Szent István tér 10.  
Ferenccs Szent Anna templom, Esztergom, Bertalan János u. 10.

Koncerthelyszínek:

**AUGUSZTUS 24. VASÁRNAP 19 ÓRA - ESZTERGOMI BAZILIKA**  
**Király Csaba** (orgona) és az **Esztergomi Balassa Bálint Kórus** hangversenye,  
(vezényel Reményi Károly)  
- Liszt: *Excelsior* (orgona verzió)  
- Liszt- és Kodály-kórusművek  
- Liszt: *Koronázási mise* - Király Csaba átíratva orgonára és kórusra

**AUGUSZTUS 26. KEDD 19 ÓRA - ESZTERGOMI BAZILIKA**  
**Pálur János** orgonahangversenye Baróti István emlékére:  
- Liszt: *B-A-C-H prelude and fuga*  
- *Andante religioso az Amit a hegyen hallani c. szimfonikus költeményből*  
- J.S.Bach: *g moll fantázia és fuga BWV 542*  
- *Valet will ich dir geben BWV 736*  
- *Erbarm dich mein, o Herre Gott BWV 721*  
- Pálur János: *improvizációk Liszt Ferenc és Baróti István nevére*

**AUGUSZTUS 27. SZERDA 19 ÓRA - SZENT ADALBERT KÖZPONT**  
**Konyicska Renáta** zongorahangversenye:  
- Chopin: *fsz moll polonéz Op.44*  
- Chopin: *Három mazurka Op.63*  
- Liszt: *Bénédiction de Dieu dans la Solitude*  
- Liszt: *h-moll szonáta*

**AUGUSZTUS 28. CSÜTÖRTÖK 19 ÓRA - FERENCSSZENT ANNA TEMPLOM**  
**Birta Gábor** (kontratenor) és az **Óbudai Kamarakórus, Király Miklós**  
(orgona), vezényel **Erdős Ákos**  
- Liszt: *Ave Maria - O salutaris hostia - Salve Regina - Ave Maria II. - A patakcsa (első magyar férfinégyes) - Hymne des Marins - Kyrie and Gloria a Missa Choralis-ből - Cantantibus organis (Antifóna Szent Cecília ünnepére)*

**AUGUSZTUS 29. PÉNTEK 19 ÓRA - SZENT ADALBERT KÖZPONT**  
**Nicholas Clapton** nemzetközi mesterkurzusának dalhangversenye,  
zongorán kísér **Gyökér Gabriella**

**AUGUSZTUS 31. VASÁRNAP 19 ÓRA - ESZTERGOMI BAZILIKA**  
**Kováts Péter** orgona - Liszt: *Funeraille Angelus*  
Liszt: *Missa solennis* - Esztergomi mise, előadás a bazilika felszentelésének  
158. évfordulóján.  
**Mátyás templom énekkara**, az **Országos Széchényi Könyvtár Énekkara**  
és a **Concordia Vegyeskar** (Komárom, Felvidék) tagjaival kiegészítve,  
orgonán közreműködik **Kováts Péter**, vez. **Tardy László**

**PROGRAMME**

Esztergom Basilica, Esztergom, Szent István square 1.  
Saint Adalbert Centre, Szent István square 10.  
Saint Anne Franciscan Church, Esztergom, Bertalan János street 10.

Venues of the concerts:

**6. ESZTERGOMI LISZT HÉT**

**6. ESZTERGOMI LISZT HÉT**

Részletes beszámoló a következő számban / Detailed report in the next issue



- Király Csaba
- Esztergomi Balassa Bálint  
Kamarakórus, Reményi Károly
- Pálúr János, (Baróti István †)
- Konyicska Renáta
- Birta Gábor
- Óbudai Kamarakórus,
- Erdős Ákos
- Tardy László
- Nicholas Clapton
- Kováts Péter



## GYÁSZHÍREK

Búcsúzunk **Baróti Istvántól** (1940-2014. június), aki 40 évig organistája volt az Esztergomi Bazilikának, számos kiváló tehetségű organistát nevelt a Zeneakadémián és fáradhatatlan orgonaépítőként többek között az Esztergomi Bazilika rekonstrukciója és a Művészetek Palotája orgonájának megtervezése is az ő nevéhez fűződik. 1975 óta a Liszt Társaság lelkes és önzetlen tagja, Liszt Ferenc munkásságának kitűnő ismerője és interpretátora volt. Elvesztése fájdalmasan érint mindenkit, aki ismerte, szerette és tisztelte.



## OBITUARY:

We say farewell to **István Baróti** (1940-June 2014), who served for 40 years as the organist of the Esztergom Basilica. He was also the teacher of several talented organists at the Music Academy, and as a tireless builder of organs he was responsible for among others the reconstruction of the Esztergom Basilica organ and the construction of the organ at the Budapest Palace of Arts. He was a zealous and generous member of the Liszt Society from 1975, and an expert and excellent interpreter of Ferenc Liszt's oeuvre. His death is a great loss and sorrow for all those who knew, loved and respected him.

Lapunk hasábjain is meg kell emlékeznünk **Roska Tamás** akadémikus (1940-2014. június), Széchenyi- és Bolyai díjas tudós elhunytáról: Roska Tamás nemzetközi hírnű természettudósunk köszönheti a Liszt Társaság, az Esztergomi Liszt Hét létrejöttét 2008-ban és évről évre hozzásegített ahhoz, Liszt spirituális szellemiségű műveinek egyhetes hangversenysorozata magas színvonalon megvalósulhasson.



We also must commemorate in our review the death of the academician **Tamás Roska** (1940-June 2014), a scientist who was awarded the Széchenyi and Bolyai prizes. The Liszt Society owes the initiation of the Liszt Week in Esztergom in 2008 to the world famous scientist Tamás Roska. Each year he also contributed to making sure that the one week concert series featuring the religious works by Liszt could reach the audience at a high artistic and spiritual level.

## GÁRDONYI GÉZA HÍRLAPI TÁRCÁJA LISZT FERENC RŐL (1887)

Nem vált eltűzött mértékűvé az író (1863–1922) szellemi hagyatékának közéleti ünneplése születésének tavalyi jubileumán. Sőt: értékükben vitán fölüli álló munkáinak egy része továbbra is nehezen hozzáférhető; e művek tekintélyes hányada nem olvasható modern közreadásban. Mi más lehetett volna így az utólagos sorsa egy olyan írói bagatellnek, amilyen az alább közreadásra kerülő tárcacikk: mint az észrevétlenség? Tény ugyan, hogy számottevő szépirodalmi értéke – műfajából adódóan – gyakorlatilag nincsen, s nyelvezete olykor még csak igényesnek sem mondható, témája viszont annál érdekesebb: újraközlésre érdemessé teszi. De ami a gyengék ellenére is a legfontosabb érvként szolgált a jelen közzététel mellett, hogy e spontán hevületű – bizonyára Gárdonyi egy ültő helyében keletkezett – karcolat valójában egyetlen, szívből jövő, személyes vallomás Liszt Ferencről, konkrétan a zeneszerző hazafiságáról: részint annak fényében, ahogy a fiatal író látta e vonásokat a birtokába jutott értesülések alapján, másrészt egy darab erejéig annak az életmű-szeletnek a saját – és sajátos – értelmezése nyomán, amelyet egyáltalán ismerhetett Lisztől akkortájt. A művész halála utáni hónapokban napvilágot látott, patriotizmusának kérdését taglaló írásokra reflektáló, s különösen a Heine-féle gúnyvers (1849 októberében) óta vissza-visszatérő, negatív tartalmú vélekedésekkel polemizáló cikkét a Győri Hírlap 1887. március 24-i számának tárcarovatában tette közzé Gárdonyi. Az újságnak több-kevesebb rendszerességgel küldözgetett tárcaleveleket Budapestről – pillanatnyi lakhelyéről – az idő szerint. (Az év későbbi szakaszában vissza is költözött Győrbe – melyet 1886 folyamán hagyott el a fővárosi lehetőségektől inspiráltan –, s a lap alkalmazottja lett.)



Gárdonyi Géza (1863-1922)

Gárdonyinak egy másik, Liszt Ferencsel kapcsolatos írása az *Aranyormorsák* című kötetben jelent meg (1934): az összeállítás egyik-másik anekdotájához hasonlóan annak tartalma sem éppen hízelgő; tónusa kifejezetten csípős. A most újraközlésre kerülő tárcacikk a voltaképpeni ellensúlyt képviseli az írói életműben. Jelen szöveggondozás során kizárólag az egykorú ékezethasználattal került – részbeni – modernizálásra.

*Még valami Liszt hazafiságáról.*

*Utóbbi időben sokat beszéltek és írtak Liszt hazafiságáról. Én is elmondom, amit róla e tekintetben tudok.*

*Juhász József, a külföldiek előtt eléggé ismert zenész, nem tudom már melyik Wagner-színház volt igazgatója, beszélt nekem, hogy mikor először ment Liszt Ferencet meglátogatni, azt tanácsolták neki, hogy magyar voltát ne jelentesse be az inas által, mert ez nem fogja beereszteni.*

*Midőn Juhász bejutott hozzá, Liszt beszélgetés közben azt kérdezte tőle, hogy nem-e magyar. Azután áttért a magyar zenészeti viszonyokra és oly melegséggel beszélt hazánk felől, hogy Juhász elbámult és elmondta, milyen információkat kapott Liszt hazafisága felől.*

*Liszt erre megvallotta, hogy hozzá tömérdek német és más nemzetbeli „magyar” megy koldulni, akik az inasnak azt mondják, hogy ők magyarok és bebocsátást kérnek. Az inas előre tudta, hogy kéregetni akarnak, miért is elutasította őket. „A magyar, az sohasem megy magyarhoz koldulni, külföldön, – mondá, – akiket én elutasítottok, azok csak czégérül használják a magyar nevet.”*

*Legnagyobb bűnéül azt emlegetik, hogy 48-ban nem sietett haza a hon védelmére.*

*Akik közelebből ismerték a nagy művészt, azok nem akadnak fönn ezen a dolgon. Liszt rendkívül elkényeztetett, ábrándok között élő fiatal ember volt akkor. A legelőkelőbb nők ajánlották fel neki szíveiket, mámorban élt és puhaságban. Gyermekkorában hamar Bécsbe került, és így a valódi hazafiságot nem is ismerhette. Zongorázott ő szívesen a hazáért, de kard nem is volt való az ő kezeibe.*

*Azonban van még egy erős bizonyítékunk amellet, hogy ő nem szégyenelte a magyar nevet, sőt azt, hogy magyar volt, egy rapszódijából még az is megérti, aki különben nem tudná. Van ugyanis a magyarnak egy nótája, amelyre legjobban összeüti a bokáját, kaczag és félre vágja a kalapját, szóval, nincs az a nóta, amely hirtelenében olyan kedvet tudna neki szerezni.*

*Ez a nóta (régii nóta): „Jaj beh kedves a német.”*

*És ezt az igazi magyar nótát dolgozta fel Liszt Ferencz a 6-ik (des-dur) rapszódijában, gróf Apponyi Antalnak ajánlva.*

*Én igen higgadt ember vagyok, de ha ezt a rapszódíát hallom, a „Jaj beh hunczfut”-nak ezt a gyönyörű megörökítését, hát csak nem kirúgom a ház oldalát gyönyörűségemben.*

*És az a különös, hogy Bécsben nagyra becsülik ezt a 6-ik rapszódíát és alig van olyan zeneestély, amelyen a bruderok ne játszanák.*

*Beh sok magyar ember van, aki nem meri ezt a nótát nyilvánosan dalolni! és Liszt Ferencz, aki egész Germániát elárasztotta ezzel a nótával, – kétes hazafi!*

Gárdonyi

Juhász József: berlini színházi főrendező; 1883-ban Angelo Neumann operatársulatának inspektora. Könyve Richard Wagner Tetralógiájának előadásairól (*Der Ring des Nibelungen. Erinnerung an die 100 Aufführungen des Richard Wagner-Theaters*) először Darmstadtban (1883), másodjára Berlinben (1886) jelent meg. Bizonyára Budapesten, 1886 vagy 87 folyamán került kapcsolatba Gárdonyival.

A VI. magyar rapszódia nyitódallamaként Liszt által feldolgozott melódia, pusztán instrumentális felhangzása révén is, ténylegesen kemény politikai üzenet hordozója volt századában. Szövegének antigermanizmusa némelyest a kor közéleti érzelmvilágának tükré, fogalmazásmódjában az elnyomatás primitív formájú ellenreakciójaként:

„Jaj, de huncut a német,  
Hogy a fene enné meg  
A tüdejét, a máját,  
Minden oldalbordáját!  
Mikor mondja: Das ist gut!  
Akkor csal meg a huncut.  
Mégis huncut a német,  
Hogy a fene enné meg!”

A „huncut” szó tartalma itt közel sem felel meg a mai közhasználat szerinti jelentésnek: e germán jövevény (régii német alakja: Hundsfut; bajor-osztrák változat: Hundsfud; bécsi német v.: Hundsfutt; mai német v.: Hundsfott) eredetileg szitokszóként került át a magyarba (kb. „szélhámos”, „csaló”, „gazember”, stb. értelemben). Gárdonyi „hunczfut”-nak írta. Mint ő maga is utalt rá, még a kiegyezést követően sem volt problémamentes a „Jaj de huncut...” kezdetű nóta éneklése, s – ahogyan azt Krúdy Gyula elbeszéléséből megtudhatjuk – még a hangszeres eljárása sem. Krúdy részletesen és lebilincselően írt Kossuth Ferenc 1894. évi magyarországi körútjáról, benne azzal a díszbédéllel, amelyet az ő tiszteletére rendeztek Debrecenben, több mint háromszáz résztvevővel. Közvetlenül Kossuth Ferenc beszéde után, midőn „a poharak nagy csengéssel, gaudiummal, vidámsággal, repkedéssel, csöngetéssel, csilingeléssel összeverődtek: Rác Károly ráhúzott a »tussra«, amely a pohárköszöntőket követni szokta. Azt a nótát játszotta: *Jaj de huncut a német!*

Odakünn a város háztetői felett a Rákóczi-harang gyönyörű hangja szálldosott, amely az Arany Bika emeleti ablakából lobogtatott fehér asztalkendőre szólalt meg Kossuth Ferenc pohárköszöntője után, idebent Rác Károly, a szőke cigány húzta azt a nótát, amelyet Ferenc József ellen húzattak a magyarok a szabadságharc után a következő elnyomatási években.” Az esetből kisebbfajta politikai botrány kerekedett, de nem akkora, amekkora éppen kerekedhetett volna.

\*\*\*

Liszt négyrészes VI. magyar rapszódijának nyitószakasza, mint önálló szám (5.), már a *Magyar dalok – Ungarische Nationalmelodien* első sorozatában (1840) szerepelt; a VI. magyar rapszódia végleges verziója 1853-ban került ki a nyomdából, gróf Apponyi Antalnak szóló ajánlással. Ő a családtörténeti adatok alapján 1782–1852 között élt, s vélhetően azonos azzal, a szakirodalomban pusztán „Apponyi gróf”-ként emlegetett arisztokratával, aki a kilenc esztendő Liszt pozsonyi bemutatkozását követően (1820. november), több magyar főnemessel együtt, ösztöndíjat biztosított a csodagyermek taníttatása céljára. Nagy Iván adatai szerint gróf Apponyi Antal 1825-től haláláig párizsi követ volt, s aligha hihető, hogy az ifjú művész ne állt volna vele kapcsolatban a francia fővárosban is.

Reformkori magyarországi tartózkodásai során Liszt, amennyire csak tehetett, művész-személyiségének politikafölöttiségét hangoztatva határolódott el valamennyi, direkt politikumot hordozó közéleti megnyilvánulástól; azzal azonban jószerivel mindenki tisztában volt, hogy gróf Széchenyi István nézeteinek a híve. Vajon mit tudhatott ő maga az általa kiválasztott dallam politikai üzenetéről?

Sziklavári Károly

## A „GYŐRI HIRLAP” TÁRCÁJA.

### Még valami Liszt hazafiságról.

Utóbbi időben sokat beszéltek és írtak Liszt hazafiságról. Én is elmondom, amit róla e tekintetben tudok.

Juhász József, a külföldiek előtt eléggé ismert zenész, nem tudom már melyik Wagnerszínház volt igazgatója, beszélt nekem, hogy mikor először ment Liszt Ferenczet meglátogatni, azt tanácsolták neki, hogy magyar voltát ne jelentesse be az innasáttal, mert ez nem fogja beereszteni.

Midőn Juhász bejutott hozzá, Liszt beszélgetés közben azt kérdezte tőle, hogy nem-e magyar. Azután áttért a magyar zenei viszonyokra és oly melegséggel beszélt hazánk felől, hogy Juhász elbámult és elmondta, milyen információkat kapott Liszt hazafisága felől.

Liszt erre megvallotta, hogy hozzá tömérték német és más nemzetbeli „magyar” megkoldulni, akik az inasnak azt mondták, hogy ők magyarok és bebocsátást kértek. Az inas előre tudta, hogy kéregetni akarnak, miért is elutasította őket. „A magyar, az sohasem megy magyarhoz koldulni, külföldön, — mondd, — akiket én elutasítatok, azok csak czéggérül használják a magyar nevet.”

Legnagyobb bünettől azt emlegetik, hogy 48-ban nem sietett haza a hon védelmére.

Akik közlelebbről ismerték a nagy művészt, azok nem akadtak fönn ezen a dolgon. Liszt rendkívül elkönyezetott, ábrándok kö-

zött élő fiatal ember volt akkor. A legelőkelőbb nők ajánlották fel neki szívveiket, mámorban élt és puhaságban. Gyermekkorában hamar Bécsbe került, és így a valódi hazafiságot nem is ismerhette. Zongorázott ő szívesen a hazáért, de kard nem is volt való az ő kezébe.

Azonban van még egy erős bizonyítékunk amellett, hogy ő nem szégyenelte a magyar nevet, sőt azt, hogy magyar volt, egy rapszódiájából még az is megérti, aki különben nem tudná.

Van ugyanis a magyaroknak egy nótája, amelyre legjobban összeküti a bokáját, kacsa és félre vágja a kalapját, szóval, nincs az a nóta, amely hirtelenben olyan kedvet tudna neki szerezni.

Ez a nóta (régii nóta): „Jaj beh kedves a német.”

És ezt az igazi magyar nótát dolgozta fel Liszt Ferencz a 6-ik (des-dur) rapszódiájában, gróf Apponyi Antalnak ajánlva.

Én igen higgydt ember vagyok, de ha ezt a rapszódiát hallom, a „Jaj beh hunczfut”-nak ezt a gyűnyűrű megőröktítését, hát csak nem kirugom a ház oldalát gyűnyűrűségemben. És az a különös, hogy Bécsben nagyra becsülik ezt a 6-ik rapszódiát és alig van olyan zeneestély, amelyen a bruderok ne játszanák.

Beh sok magyar ember van, aki nem meri ezt a nótát nyilvánosan dalolni! és Liszt Ferencz, aki egész Germániát olárasztotta ezzel a nótával, — kótes hazafi!

Gárdonyi.



## KÖSZÖNET / THANKS

Köszönet a pártoló tagoknak, akik 2014-ben a tagdíj minimum háromszorosával támogatták törekvéseinket.

Thanks to our supporting members who sponsored our efforts with at least threefold of the minimum membership fee in 2014.

### Budapesti tagozat:

Baróti István †

Papné Halász Teréz, Béky Zoltán, Eckhardt Mária, Fedineczné Vittay Katalin, Klinkóné Vigh Emese, Roska Tamásné, Tóth Imre, Kiss Ferencné, Tardy László, Bolya Istvánné, Horváth Károlyné, Meskó Bánk, Mozsár György, Rozsnyay Kinga, Ruppert István, Bősze Zoltánné, Hamburger Klára, Haulis Ildikó, Jandó Jenő, Mecseki Angéle, Kolozs Vendel, Neményi Györgyné, Somfai Rózsa, Vigh Józsefné

**Pécsi tagozat:** dr. Hasznos Árpádné

**Soproni tagozat:** Walter Rezső

**Külföld/Abroad:** dr. Klaus Leimenstoll, Ria Plum (Germany),

Ursula Schroeder (Germany), Eleni Panagiotopoulou (Greece)

\* \* \*

## Liszt Ferenc Társaság / Hungarian Liszt Society

H-1064 Budapest, Vörösmarty u. 35. ▪ Phone/Fax: (36-1) 342 1573 ▪ Bank: 11706016-20441966

E-mail: lisztferenctarsasag@gmail.com ▪ Website: <http://www.lisztsociety.hu>

**Elnök/President:** Király Csaba - a Bartók Emlékház igazgatója / *Director of Béla Bartók's Memorial House*

**Tiszteletbeli elnök / President Emeritus:** Lantos István

**Társelnök / Co-President:** Eckhardt Mária - a Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont ny. igazgatója  
*/ret. Director of Liszt Memorial Museum and Research Centre*

**Társelnök / Co-President:** Bánky József - a Pécsi Tudományegyetem Zeneművészeti Karának ny. tanára  
*/ret. Prof. of University of Pécs Faculty of Music*

**Főtitkár / Secretary:** Rozsnyay Judit

### Tagozatvezetők / Board of Sections

**Pécs** - Pogány Ildikó pianist, teacher House of Arts and Literature - 7621 Pécs, Széchenyi tér 7-8.

**Sopron** – Bencsik Erzsébet pianist, music teacher - 9400 Sopron Fűredi sétány 11.

**Szeged** – Prof. Kerek Ferenc pianist, Music Faculty of Szeged University - 6725 Szeged, Tisza Lajos krt. 79-81.

**Szekszárd** – Ms. Somlai Gáborné, Franz Liszt Art School - 7100 Szekszárd, Széchenyi u. 38.



Szerkesztő/Editor: Eckhardt Mária ▪ Fordítás/Translation: Pál András, Lektorok/Revisers: Eckhardt Mária, Paul W. Merrick

Nyomda/Printing: Spori Print Vincze Kft. Esztergom

Felelős kiadó/Responsible publisher: Király Csaba, Liszt Ferenc Társaság, Budapest

HU ISSN 1788-9901